

Broj:

Podgorica, 28.03.2023. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.10 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list CG“, br. 33/12, 13/18 i 145/21) i člana 10 stav 1 i 2 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 12/18), u postupku davanja mišljenja po zahtjevu Prijestonice Cetinje, a na osnovu prijedloga mišljenja direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 28.03.2023.godine donosi

MIŠLJENJE

Refinansiranje kreditnih obaveza Prijestonice Cetinje, uzetih uz državnu garanciju Vlade Crne Gore – Ministarstva finansija, ne smatra se državnom pomoći u smislu Zakona o kontroli državne pomoći.

Obrazloženje

Zahtjev

Priestonica Cetinje (u daljem tekstu: „Priestonica“) podnijela je Zahtjev za davanje mišljenja broj: 04-400/23-196 od 06.03.2023. godine, zaveden u Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „Agencija“) pod brojem: 05-430/23-207/1 dana 07.03.2023. godine, o usklađenosti za refinansiranje kreditnih obaveza sa pravilima državne pomoći.

Takođe, Agenciji je dostavljena dopuna Zahtjeva, broj: 04-400/23-196/2 od 13.03.2023. godine, koja je zavedena kod Agencije, broj: 05-430/23-207/2 od 14.03.2023. godine, uz koju su dostavljeni: kopija Ugovora o kreditu br. 04-420-3100264.0 od 13.11.2018. godine; kopija Ugovora o cesiji, broj: 17-01/3743 od 13.11.2018. godine; kopija Aneksa br.2 Ugovora o cesiji, broj: 01-402/18-1678 od 07.12.2018. godine; kopija Ugovora o kreditu, broj: 5100411255 od 20.10.2015. godine; Odluka o kreditnom zaduženju Priestonice radi refinansiranja obaveza po osnovu kredita („Sl. list CG“ br. 043/22).

Prijava pomoći

Kako je navedeno u Zahtjevu, Priestonica je započela refinansiranje obaveza po uzetim kreditima po nižoj kamatnoj stopi ne većoj od 3,3% u fiksnom dijelu (promjenljiva kamatna stopa) i produženjem rokom otplate ne dužim od 120 mjeseci. Stanje kreditnih obaveza na dan 01.01.2023. godine iznosi 3.929.171 eura.

Ugovor o kreditu broj 5100411255, zaključen je dana 20.10.2015. godine između Erste banke AD Podgorica i Prijestonice Cetinje, pod uslovima rok otplate kredita 108 mjeseci, kamatna stopa 3,65%+3M Euribora. Aneksom broj 1/18 Ugovora od 07.12.2018. godine produžen je rok otplate koji je sada 133 mjeseca, kamatna stopa 3,50%+3M Euribora. Prijestonica je uredno izmirivanje obaveza prema Banci obezbijedila sa instrumentima obezbjeđenja koje glasi „Državnim jemstvom izdatim od Ministarstva finansija Crne Gore, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, kojim se jemči redovna otplata cjelokupnog duga iz i po osnovu ovog Ugovora o kreditu“. Važnost izdate garancije je do konačnog i potpunog izmirenja svih obaveza predviđenih Ugovorom o kreditu dbroj: 5100411255 od 20.10.2015. godine, sa Aneksom istog broj 01/18 od 07.12.2018. godine.

Ugovor o kreditu broj 04-420-3100264.0 zaključen je dana 13.11.2018. godine između Prve banke a.d. Podgorica i Prijestonice Cetinje, pod uslovima rok otplate kredita 9 godina, kamatna sstopa 3,40% + 6M Euribor. Uredno izmirivanje obaveza prema banci Priijestonica je obezbijedila Ugovorom o cesiji sa Ministarstvom finansija Crne Gore, kojim se Prijestonica kao Cedent obavezuje da potraživanja koja ima prema Ministarstvu finansija kao Cesisu, do iznosa potrebnog za izmirivanje obaveza po kreditu sa svim pripadajućim kamatama, ustupi Banci kao Cesionaru, a koja se potraživanja odnose na sredstva iz Budžeta Crne Gore koja se dodjeljuju Prijestonici Cetinje shodno Zakonu o Prijestonici.

Predmetnim aktom je navedeno da će nakon dobijanja mišljenja Agencije, Prijestonica pokrenuti proceduru refinansiranja kredita i zaključenja Ugovora sa bankom.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da je Zaključkom Vlade Crne Gore, broj: 08-2532 od 29.10.2015. godine, Vlada prihvatila izdavanje državne garancije na kreditno zaduženje Prijestonice, u iznosu od 7.000.000 eura; Vlada je prihvatila Garanciju za Ugovor o kreditu između Vlade Crne Gore, Prijestonice i Erste banke AD Podgorica.

Ocjena

Članom 2 Zakona o kontroli državne pomoći propisano je da je državna pomoć:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu; i
- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Obavještenje Komisije (EU) o pojmu državne pomoći iz člana 107 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (2016/C 262/01) dodatno obrazlaže ključne koncepte povezane s pojmom državne pomoći iz člana 107 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, kako bi doprinijela jednostavnijoj, transparentnijoj i dosljednijoj primjeni ovog pojma širom Evrope.

Članom 107 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije državna pomoć definisana je kao svaka pomoć koju dodijeli država članica, ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će se narušiti tržišna konkurencija stavljanjem određenih preduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj u mjeri u kojoj to utiče na trgovinu među državama članicama. Dakle, elementi pojma koji predstavljaju državnu pomoć su: postojanje preduzetnika, pripisivost mjere državi, njeno finansiranje državnim sredstvima, dodjela prednosti, selektivnost mjere i njen mogući uticaj na tržišnu konkurenciju i trgovinu između država članica.

Prilikom ocjene, Agencija je uzela u obzir da se pravila o državnoj pomoći primjenjuju samo ako korisnik pomoći obavlja privrednu djelatnost, odnosno ukoliko se može smatrati „preduzetnikom“. Sud pravde je dosljedno definisao preduzetnike kao subjekte koji obavljaju privrednu djelatnost, bez obzira na njihov pravni status i način na koji se finansiraju (Presuda 5 Suda pravde od 12. septembra 2000, Pavlov i ostali, Spojeni predmeti C-180/98 do C184/98, ECLI:EU:C:2000:428, stav 74; Presuda Suda pravde od 10. januara 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA i ostali, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, stav 107).

Klasifikacija pojedinog subjekta kao preduzetnika stoga u potpunosti zavisi od prirode njegovih djelatnosti. Ovo opšte načelo ima tri važne posljedice: Prvo, status subjekta na osnovu nacionalnog prava nije odlučujući. Jedini relevantan kriterijum je da li obavlja privrednu djelatnost. Zatim, primjena pravila o državnoj pomoći kao takvoj ne zavisi od toga da li je subjekat osnovan u cilju ostvarivanja dobiti. Neprofitni subjekti isto tako mogu nuditi robu i usluge na tržištu. Ako to nije slučaj, neprofitni subjekti ostaju van kontrole državne pomoći. Treće, klasifikacija subjekta kao preduzetnika uvijek zavisi od posebne djelatnosti. Subjekt koji obavlja privrednu i neprivrednu djelatnost smatra se preduzetnikom samo kad obavlja privrednu djelatnost.

Agencija je prilikom razmatranja posebno uzela u obzir informaciju da je korisnik predmetnog kreditnog aranžmana isključivo Prijestonica Cetinje, koja je Odlukom o kreditnom zaduženju definisala namjenu kredita za: refinansiranje kredita Prijestonice kod Erste Bank AD Podgorica i Prve banke AD Podgorica; otplatu obaveza po osnovu poreza i doprinosa na zarade i za sprovođenje programa smanjenja broja zaposlenih sporazumnim prestankom radnog odnosa uz isplatu otpremnine.

Agencija nalazi da se ne radi o korisniku državne pomoći, u smislu definicije iz člana 3 stav 2 Zakona, koja korisnika državne pomoći definiše kao fizičko ili pravno lice, privredno društvo ili udruženje privrednih društava, koje koristi državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti. Dakle, Agencija je prilikom ocjene analizirala krajnjeg korisnika kreditnog zaduženja, a uzimajući u obzir da se radi isključivo o Prijestonici Cetinje, koja kroz predmetno zaduženje, ne finansira obavljanje privredne djelatnosti na tržištu ni direktno, ni indirektno, Agencija smatra da predmetno kreditno zaduženje ne predstavlja državnu pomoć, u smislu člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći.

Zaključak

Agencija smatra da, shodno pravilima državne pomoći, opštine nisu ekonomski subjekti, već vrše javna ovlašćenja i nadležnosti koje su im date opštim propisima. Imajući ovo u vidu organi lokalne saouprave se ne bave ekonomskom djelatnošću, pa samim tim i ne mogu da utiču na konkurenciju na tržištu. U skladu sa navedenim, mjera iz predmetnog zahtjeva ne predstavlja državnu pomoć u skladu sa Zakonom. Takođe, državna pomoć definiše se kao mjera države kojom se daje prednost isključivo privrednim subjektima, odnosno proizvodnji određene robe ili pružanju usluga, a predmetna transakcija se ne bi odnosila na privredne aktivnosti.

Imajući u vidu navedeno, refinansiranje kreditnih obaveza Prijestonice koji bi omogućio izmirenje postojećih obaveza i dugova, **ne predstavlja državnu pomoć u smislu Zakona o kontroli državne pomoći.**

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Prijestonici Cetinje, Bajova 2, Cetinje
- u spise predmeta i
- a/a